

Izjava — izvešaji ponedeljek — vsak dan zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nepriljubljeni pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdejalci in odgovorni uredniki: Stefan Godina. — Lastnik koncesij lista: Edinost. — Tisk: tiskarna Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 7.—, pol leta L 32.— in cel leto L 60.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 stot., osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov, mm po L 2.—. — Mali oglasi po 30 stot., beseda, najmanj pa L 2.—. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Majhen narod v borbi za svojo svobodo

Ze mesece in mesece se bavi svetovno časopisje z nemiri na Irskem. Strahotni prizori, ki se odigravajo na otoku mučencev, nočejo prenehati. Če pokrajine se podirajo v plamenih, irski kmetje in delavci se koljejo z angleškimi četami. Kri teče v potokih in grozote se čedalje množijo. Nimamo več opravka z navadno vstajo, temveč z meščansko vojno, ki je po svoji neizprosni trdovratnosti brez primere. Irci so proglasili samostojno ljudovlado in osnovali »Prostovoljno armado irske republike«, ki šteje 300.000 mož. Ljudstvo je odpovedalo angleški upravi pokorščino in se pokoril le svojim lastnim irskim oblastvom. Kdor posluša državne angleške uradnike, je proglašen in žigosan za veleizdajalca.

Krvavi upor, ki se vali preko dežele, ima globoko zgodovinsko in socialno ozadje. Ze več kakor sedemsto let se bori Anglija za svoje gospodstvo nad Irsko. Svoje najboljšje vojake in najpogumnejše svoje sinove je pošiljala Velika Britanija nad irsko ljudstvo, da bi ga uklonila angleški oblasti. Irskim kmetom je odvzela njihovo zemljo in jo razdelila med angleško veleposestniško aristokracijo. Svobodni irski kmet je služil na lastni rodni grudi tujemu kapitalističnemu profitu in ječal v verigah gospodarske odvisnosti. Ponizan je bil v hlapca, obdeloval zemljo svojih očetov kot brezpraven kolon in najemnik.

Kdor ni hotel kloniti tlakom, je bil poginjal v najbolj nerodovite kraje dežele, nagnali so ga v močvirja. Ko je postala mera preganjanja in trpljenja vrhana, je ljudstvo bežalo v tujino. Milijoni in milijoni Ircev so potovali preko velikega oceana v Ameriko. Irski kmetje in delavci, ki so vztrajali na rodni zemlji, pa so bili kakor berači, ki leži pred vrati bogataša in letijo nanj drobčice iz mize — stih kapitalizma. V času, ko se je Velika Britanija valila v bogastvo, ko je izobilje angleške države sijalo na vse strani sveta, so irski kmetje trpeli in garali v največji bedi. Toda ves gospodarski in socialni pritisk je bil zaman. Velika Britanija je ustvarila ponosen svetovni imperij, zagospo-

dovala je nad velikimi pokrajinami Afrike, njene zastave so plapolale v Kalcuti in na Ceilonu, njena moč se je razširila čez celo Avstralijo in preko svetovnih oceanov, podvrkla si je skoro 400 milijonov novih plemen, a malega irskega naroda, ki šteje 4½ milijonov ljudi, ni mogla ukloniti. Ne prilizovanje in ne grožnje, ne lepe obljube in ne kruto preganjanje, ne ljubezen in ne sovraštvo ni moglo udušiti v irskem ljudstvu stremiljenja po svobodi in neodvisnosti. Čim hujši je bil pritisk, tem odločnejši in trdovratnejši odpor. In če se je junško irsko ljudstvo borilo od leta 1800 do izbruha svetovne vojne z največjimi žrtvami za samoupravo, se danes s tem ne zadovoljuje več in stremlje za enim, t. j. za svojo popolno neodvisnostjo. »Zelena republika« je cilj, ki vedri in razsvetljuje temenine irske sedanjosti.

Kar se godi danes na Irskem, je sad in plod neskončnih krivic, ki so se nakopile v teku stoletij nad ubogim irskim ljudstvom. Narodno, versko in gospodarsko zatiranje je doseglo učinke, ki jih angleška oficijelna politika ni pričakovala. Ta mali katoliški narod, ki je junško duhovščino je obrnil pozornost vsega sveta na svojo usodo. V vseh civiliziranih državah sveta narašča val simpatije za to ljudstvo, ki je simbol vseh zatiranih in teptanih, vseh tlačanih in ponižanih. Moralna zmaga Ircev je vsesplošna in se čedalje veča.

Boj, ki ga bijejo Irči za svoje osvobodjenje in ki je po svoji trdovratnosti in po svojih žrtvah brez primere v zgodovini človeštva, je najtežja obsodba novodobnih imperialističnih držav, ki so potepale in opljuvale samoodločbo malih narodov. Imperialistični plenilci, ki so si razdelili narode po svojih kapitalističnih koristih, naj pa vedo, da svojega plena ne bodo mogli pogoltniti. Ljudstvo hoče živeti po svojih lastnih postavah in hoče urediti svojo usodo po svoji lastni volji. To stremiljenje in hrepenenje narodov bo zmagalo, tudi če se ves ententni imperializem oboroži do zob in postavi ves svet pod bajonete.

Jugoslavija

Nadaljevanje ustavne debate. — Členi 5 do 11 sprejeti

BELGRAD, 21. Ustavni odbor je na svoji današnji seji pod predsedstvom doktorja Ninčiča nadaljeval podrobno debato o ustavnem načrtu. Z večjo ali manjšo večino glasov, deloma tudi soglasno, so bili sprejeti členi 5. (o osebni svobodi), člen 6. (državljanstvo se ne morejo izgnati), člen 7. (nedotakljivost stanovanj), člen 8. (varstvo lastnine), člen 9. (svoboda vere in vesti), člen 10. (svoboda tiska) in člen 11. (zborovalna svoboda). Razprava o členu 12. (zajamčenost pisemske skrivnosti) in členu 13. (odgovornost državnih uradnikov napram škodovanim državljanom) se še nadaljuje.

Popoldne so od starih do sedmih imeli sejo zastopniki demokratov in radikalcev, kot ožji odbor radikalnih in demokratskih članov ustavnega odbora, ter pretresali ustavni načrt do 16. člena. Do sporazuma še ni prišlo v vseh točkah.

Boj za ime se nadaljuje

BELGRAD, 21. V demokratskih krogih v Belgradu vladala splošno prepričanje, da plenum konstituantne razveljavi sklep ustavnega odbora, ki je ukinil ime »Jugoslavija« in da bodo vsi parlamentarni klubi razen radikalcev glasovali v specialni debati v konstituantni za službeni naslov države »Jugoslavija«.

Pogajanja z zemljoradniki

BELGRAD, 21. Danes od 10 do pol ene so se med Pašićem in Davidovičem na eni strani in zastopniki zemljoradniškega kluba na drugi strani vršila pogajanja glede vstopa zemljoradnikov v vlado. Ker ni prišlo v vseh točkah do sporazuma, se bodo pogajanja nadaljevala.

Srbski radikalci za Radičevce

BELGRAD, 21. Včeraj ob 10. se je vršilo zborovanje srbske republikanske stranke. Prvi je govoril Dragiša Vasić, advokat in književnik v Belgradu, ki se je udeležil seji odbora Hrvatske republikanske seljaške stranke v Zagrebu. V daljšem govoru je dokazoval, da Radičevci niso nasprotniki državnim ideji, temveč samo proti temu, da bi se nadaljevala nasilna politika. Srbski republikanci so čutili dolžnost, da se informirajo, koliko je resnice v očitanju proti Radičevcem in so se sami prepričali, da so ta sumničenja neupravičena. Nato je prof. dr. Ikončić govoril, da je iz besed Radiča in drugih zastopnikov njegove stranke spoznal, da o kakih mržnjah Hrvatov napram Srbom ni govora in da Radičevci pokret ni nasproten niti narodnemu, niti državnemu edinstvu, nego sistemu vladanja. Oba govornika sta pozvala udeležence, naj pčujijo javno mnenje v Srbiji o tem, kar so slišali, da se na ta način uničijo spletke, ki jih razširjajo sovražniški slogi med Srbi in Hrvati.

Radić pride v Belgrad?

BELGRAD, 21. Semkaj je dospel delegat Radičeve stranke, kar spravljajo v zvezo s prihodom Radića samega v Belgrad. V parlamentarnih krogih mislijo, da pride Radić v Belgrad 24. t. m.

Pogajanja in razmejitve z Italijo

BELGRAD, 21. Te dni se je mudil v Belgradu dr. Carpa, ki sodeluje imenom italijanske vlade pri trgovskih pogajanjih. Iskal je pravih zvez z merodajnimi činitelji radi bodočih trgovinskih pogajanj z Italijo. Obiskal je finančnega ministra dr. Kumanudija, trgovinskega ministra dr. Kukovca, ministra za notranje zadeve Draškovića in poslanca dr. Zerjave.

BELGRAD, 21. Vlada smatra, predno stopi v odločilna pogajanja z Italijo in predno se podpisne prva pogodba z Nemčijo, za potrebno, biti v osebnih stikih z odločilnimi faktorji.

BELGRAD, 21. Trgovska pogajanja z Italijo se bodo pričela še ta teden.

BELGRAD, 21. Poslanik Antonijević je prinesel iz Rima rapalsko pogodbo, ki je bila izmenjana v Rimu. Mešana komisija za razmejitve z Italijo se bo sestala še ta teden v Ljubljani in pričela z razmejitvijo med Jugoslavijo in Italijo.

Prihod razmejitvene komisije v Ljubljano

LJUBLJANA, 23. Kakor smo že večkrat poročali, se sestanejo delegati jugoslovanske in italijanske razmejitvene komisije v Ljubljani, kjer se bodo vršila tudi posvetovanja komisije. Razen predsedstva italijanskega zastopstva, senatorja Salate, so dospeli tekom včerajšnjega dne že vsi ostali delegati s svojim spremstvom.

Jugoslovanske delegata polkovnika Milan Ječmenić in Aleksander Daskalović sta dospela že dopoldne z zagrebskim vlakom, predsednik naše delegacije, general Maister, pa se je pripeljal zvečer ob 10. Vsi trije so se nastanili v hotelu »Union«.

Italijanska zastopnika general Vaccelli in polkovnik Garibaldi sta prišla v Ljubljano včeraj popoldne ob 5, s tržaškim brzovlakom. Na kolodvoru ju je počakal in pozdravil italijanski delegat v Ljubljani, de Comelli. Senator Salata, vodja italijanske delegacije, se je pri jugoslov. delegatih brzojavno opravičil, da ne more prisostvovati otvoritveni seji razmejitvene komisije, ker je vsled boleznih svoje žene zadržan.

Vprašanje hrvatske in dalmatinske deželne vlade

BELGRAD, 21. Vprašanje pokrajinskih vlad za Hrvatsko in Dalmacijo bo rešeno najbrže jutri.

Likvidacija ministrstva za prehrano

BELGRAD, 21. Na včerajšnji seji ministrskega sveta so sklenili ukiniti ministrstvo za prehrano in obnovo zemlje. Preskrbovanje pasivnih ozemelj prevzame ministrstvo za finance in za socialno politiko, obnovo poljedelsko

ministrstvo, trgovske in obrtne stvari pa ministrstvo za trgovino in industrijo. Poleg tega je bilo na tej seji votirano zagrebskemu vseh učilišču 14 milijonov kron.

Omejitev železniškega prometa

DUNAJ, 21. Vseled pomankanja prometa se do nadalje odredbe od 22. t. m. dalje ustavijo brzozlaki Dunaj—Leoben—Beljak—Trbiž. Od 23. t. m. dalje se pa ustavijo Dvzlaki Dunaj—Trst—Zagreb—Belgrad. Pač pa se zopet uvedejo od 22. t. m. dalje direktni vozovi od Celovca in Beljaka pri osebnih vlakih Nr. 30/1 in 30/6.

Zavrten napad »folksverover« na dekana Limplina, predsednika slovenske duhovščine na Koroškem, dosedaj edine opore koroških Slovencev

V noči od 16. do 17. t. m. je neznani človek poklical gospoda Limplja, dekana v Kapli ob Dravi pri Borovljah, češ, da je na Vresnici ponesrečen neki kmet. Hitro naj ga gre previdet s sv. zakramenti. Dekan Limpl je hitro vstal, poklical cerkovnika in vzel najsvetejšo. V gozdu pred Vresnico je počilo nenkrat iz temnega gozda pet strelcev na gosp. dekana. En strel mu je razdrobil desno ramo, drugi ga je precej oprasnil na prsih, tretji je prevrtil borzo z najsvetejšim. Dekan se je zgrudil. Cerkovnik, ki se je posrečilo, da ga je privlekel domov, od koder so ga odpeljali v Celovec. Zdravniki so izjavili, da so rane jako težke, vendar je nade, da ga ohranijo pri življenju. Takoj naslednjega dne je razglasila deželna vlada koroška, da hoče vse storiti, da se krivci najdejo in strogo kaznujejo. Vsi listi — tudi nasprotni — obsojajo ta zločinski in bogokletni napad ter izražajo bojazn, da bi ta politični zločin mogel imeti dalekosežne posledice za ves položaj na Koroškem, posebno pa v pasu A. Komentarja ne pišemo nobenega, ker do godek sam kriči do neba.

Avstrija

Socialistični kongres

DUNAJ, 21. Jutri se zbere tukaj socialistični kongres, ki naj osnuje mesto III. internacionale drugo.

Mednarodna kontrolna komisija

DUNAJ, 21. Po naročilu grofa Sforze so italijanski delegati mednarodne kontrolne komisije nehal sodelovati v tej komisiji in zapuste v kratkem Dunaj. Francoski, angleški in japonski delegati pa ostanejo še dalje tukaj in nadaljujejo svojo kontrolo.

Grof Sforza o avstrijskem problemu

LONDON, 21. Pri intervjuu, ki ga je dal grof Sforza po svojem prihodu v Pariz, je izjavil glede avstrijskega problema nastopno: Uspeh konference v Portorose je odvisen od tega, kakšno stališče bodo posamezne države zavzele napram konferenci. Mnoge države se bodo gotovo nad tem ali onim spodtakale, kar Italija dobro razume. Italijani, Jugoslovenci in Čehoslovaci se vsi upirajo misli na prepoved in obnovitev stare avstrijske ograde organizacije. »Mi v Italiji se zavedamo nujnosti, da je treba kaj storiti v korist nasledstvenim državam, pod katerimi je treba razumeti tudi Avstrijo. Mislim, da se ne varam, če trdim, da bi tak arrangement Avstriji bolj pomagal, kakor cela vrsta »nomatičnih formul«, je dejal grof Sforza.

Rusija

Vstaja proti armenski sovjetski vladi

CARIGRAD, 22. Potrjuje se vest, da je v Erivanu izbruhnila revolucija proti sovjetski vladi. Vstajo so pripravili armenski nacionalisti. Gruzinske čete so baje imele uspehe blizu Tiflisa. Položaj v Gruziji se popravlja, ker se muslimani odzivljejo pozivu pod orožje.

Ruski kmetje morijo boljševiške komisarje?

VARSAVA, 22. Poljski listi pravijo, da se gibanje proti boljševiškim komisarjem širi po vsej Ukrajini. Komisar Zaslavski je bil ubit pri belem dne. V Baru je gruča kmetov napadla boljševiškega komisarja in komisijo za gospodarsko reorganizacijo. Pet komisarjev je bilo sežganih in eden je bil križan.

Anglija

Anglija ni nasprotna francosko-poljski zvezi

PARIZ, 22. Angleško poslanstvo v Parizu zanika vest, da bi Anglija bila nasprotna francosko-poljski vojaški pogodbi in da je Lord Harding že vložil pri Jules Cambonu svoje ugovore.

Tajnik društva za samoodločbo Irske odpeljan v prognanstvo

LONDON, 23. »Daily Graphic« javlja, da je bil Sean Grait, tajnik društva za samoodločbo Irske, odpeljan v prognanstvo.

Anglija in ameriška vojna posojila zaveznikom

LONDON, 22. V dolni zbornici je vlada izjavila, da je napačno misliti, da Zedinjene države niso hotele dati posojila Franciji in Italiji brez angleškega

jamstva. Zedinjene države so dovolile kredite Franciji in tudi Italiji, ne da bi bili ti dve državi prošili Anglijo, naj jamči zanju. Sicer pa je res, da je Anglija jamčila za ta posojila.

Londonska konferenca

Zavezniki objavijo svojo »belo knjigo«
LONDON, 22. Na današnji seji so se vršila posvetovanja glede raznih vprašanj, ki se nanašajo na seversko mirovo pogodbo. Bilo je sklenjeno, da se turški odposlanci povabijo k jutrišnji seji. Prošnja emirja Fejsala, da bi ga konferenca slišala, je bila odklonjena. Kralj Husein je v imenu Arabcev orisal položaj v Mezopotamiji. Konferenca je tudi sklenila, da objavi »belo knjigo«, ki bo vsebovala vse ukrepe zaveznikov od vseobsevalnega miru sem. Litovska vlada se zaslisi v stvari njene prošnje, da bi se Litva priznala. Popoldne ni bilo seje vsled boleznih Tewfik pašeh.

Zveza narodov

Eupen in Malmédy končnoveljavno pri sojena Belgiji

PARIZ, 22. Svet Zveze narodov je potrdil besedilo pisma, ki se pošlje nemški vladi v odgovor na njeno noto glede Eupena in Malmédya, ki sta bila pri sojena Belgiji. Svet Zveze narodov se v pismu sklicuje na prejšnje sklope in naglašja, da ste ti dve pokrajini bili končnoveljavno prisojeni Belgiji.

Zedinjene države

Zedinjene države proti japonski moči na Tihem oceanu

PARIZ, 22. Svet Zveze narodov je prejel od Zedinjenih držav noto, v kateri ameriška vlada obrača pozornost sveta Zveze narodov na dve vprašanji, kateri se Zedinjene države morajo zanimati. Prvo se tiče usode otoka Japa v Tihem oceanu, ki je bil prvotno prisojen Japonski. Zedinjene države izjavljajo, da niso tega nikdar priznale. Drugo vprašanje se nanaša na angleško-francoski dogovor glede mezopotamskega petroleja, o katerem zahtevajo Zedinjene države pojasnila. Čim je svet Zveze narodov prejel to noto, je prekinil razpravo o teh vprašanjih.

Zedinjene države proti novemu priseljevanju

NEW YORK, 22. Združene komisije zbornice in senata so potrdile zakonski načrt senata, s katerim se število drugozemcev, ki se bodo smeli nastaniti v Zedinjenih državah določi za dobo 15 mesecev na 3% prebivalstva posameznih držav, kolikor je znašalo l. 1910.

Francija

Medzavezniška konferenca za zrakoplovstvo

PARIZ, 22. Danes se je sestala angleško-francosko-belgijska konferenca za zrakoplovstvo. Zatrjuje se, da bo Italija kmalu povabljena, naj pošlje na konferenco svoje zastopnike. Prihodnja seja bo v prvi polovici aprila v Londonu.

Nemčija

Kako bo sestavljen novi pruski deželni zbor

BEROLIN, 22. Ako se prišteje 22 poslancev iz Gornje Slezije, ki bodo ostali v pruskem deželnem zboru do konca ljudskega glasovanja, bo novi pruski deželni zbor sestavljen takole: Večinski socialisti 113, demokratje 28, center 20, ljudska stranka 57, nacionalisti 73, gospodarska stranka 4, neodvisni socialisti 28, komunisti 39 poslancev.

Perzija

Revolucionarci zavzeli Teheran

TEHERAN, 22. General Reza Han je z 2500 kozaki zavzel Teheran, ne da bi bil zadel ob odpor, ter je odstavil dosedanjno vlado. S šahom se vršijo pogajanja o sestavi nove vlade.

Našim kolegom v Jugoslaviji

Tukajšnja »Sera« — večerno izdanje »Ere« — je posnuda neke »nasvete«, ki jih dajejo zagrebške »Novosti« Jugoslovenom v našem Primorju. »Narodna zaveza Jugoslovenov v Juljski Benetiji« — tako razlaga zagrebški list — je čvrsta, ali politična organizacija je šibka in gospodarske skoro nič ni! Nastaja torej vprašanje, kateri od izseljenih Jugoslovenov naj se zopet povrnejo v Italijo? Najbolje bi bilo, če bi se vsi, ki hočejo delovati na političnem polju, infiltrirali v Italijo v državno službo. Ali to ni mogoče? Jugoslovenci nimajo danes dovolj sposobnosti in spretnosti, in po trpljenju vsled vojne, preganjanjih in izkustvih v Jugoslaviji, še manj idealizma. Ostajajo tekle možnosti: ali javna služba v Italiji, ali opora v javnem mnenju Jugoslavije, ali pa eno in drugo ob enem. Ali, kako naj bi Jugoslovenci služili v Italiji? To je važno vprašanje, ki ga morajo rešiti v Belgradu. V pogodbah, ki se imajo skleniti, mora biti zaimenovano jugoslovenskim funkcionarjem, da bodo mogli služiti v Juljski Benetiji in da jih ne bodo smeli premeščati v južno Italijo.

Na to razpravlja zagrebški list o stolicah za slavistiko in avstrijsko pravo v Padovi ter pravi, da je absolutno potrebno, da se jugoslovenski dijaki iz Istre (samo iz Istre? Kaj pa oni iz drugih krajev Primorja in iz priključene Notranjske), ki obiskujejo jugoslovensko vseučilišča, izpopolne v italijanskem jeziku in v naukih, da bodo mogli koristno služiti v izgubljenih pokrajinah. »Potrebno je — tako zaključuje — da se, bodi s pogodbenimi, bodi z drugimi sredstvi, omogoči tistim dijakom materialno življenje v neugodnem miljeju v Padovi.«

Nekoliko pripomb. Hvalevredno je, če se glasila v Jugoslaviji zanimajo za nas. Verujemo tudi, da ima zagrebški list dobre namene. Ali, ako naj nasveti tudi koristijo, treba pred vsem, da tisti, ki svetuje, tudi dobro pozna tistega, kateremu svetuje! »Nasveti« v »Novostih« pa ovajajo, da pisec ne pozna dovolj ne duševnosti, ne umstvenih svojstev, ne dosedanjega dela primorskih Jugoslovenov. Posebno nas je tudi osumila beseda, o »infiltraciji«. Nel Jugoslovenom, ki žive sedaj izven našega Primorja, se ni treba nikamor »infiltrirati«, ampak povrniti se jim je le v svojo deželo, kjer bodo imeli — kot državljani Italije — pravico do javnih služb! Na strokovnih sposobnostih naših uradnikov pa ne more dvomiti nihče, ki jih — pozna. Saj jih še nekaj služi v državnih službah in vsi služijo odlično! Posebno še, ker imajo tudi kvalifikacijo v jezikovnem pogledu, katere je potrebna za koristno službovanje v krajih z jezikovno mešanim prebivalstvom.

Povsem neumestno je torej, če se govori, kakor da bi šlo za to, da se izposluje od italijanske vlade nekako milosino privolitev ali koncesijo; marveč gre tu za pravico, ki se razume sama od sebe. In sicer ne samo za pravico posameznih oseb, ki bi hotele javno služiti, marveč za pravico vsega našega prebivalstva na tem ozemlju! Kajti, neoporečna pravica, utemeljena v narodnem načelu, v zakonih, v načelu svobode in pravičnosti, pa tudi v praktični potrebi je, da so javni uradi urejeni tako, da more ljudstvo občevariti znanimi v svojem jeziku! To je najnarravnejša pravica, pa tudi najnujnejša in neizogibna potreba.

Na to stališče se mora postaviti, kdor nam hoče koristiti in absolutno ne sme dopuščati domneve, kakor da bi bili mi Jugoslovenci na tem ozemlju nekaj inferioren, nedorasel rod, ki pričakuje prizanesljivosti in milostnega postopanja. Zato kličemo tovarišnem onkraj meje: poznati nas mora, kdor nam hoče dati — nasvete!

Politične vesti

Burbonski princ. Kakor javlja »Journal des Débats« italijanska vlada ne bo mogla izgnati iz Italije princa Siksta Bourbonjskega, ker se nahaja v Parizu. Princ je izjavil, da Pariza že štiri mesece ni zapustil. Stanuje celo v neposredni bližini italijanskega poslanstva, ki bi se mogel pač prepričati, da princ že ni bil dolgo časa v Italiji.

Egiptsko vprašanje. Priobčilo se je poročilo komisije, ki je bila imenovana, da izdela pod vodstvom lorda Milnerja predloge, ki se tičejo bodoče uprave v Egiptu. Poročilo pravi med drugim: Prišel je čas, da izpolnimo Egiptu obljube, da mu hočemo dati samoupravo, in sicer potem pogodbe z egiptovsko vlado, ki bi varovala neodvisnost Egipta, a hkrati čuvala bistvene angleške interese. Pogodba mora zagotavljati posebno stanje britanskega imperija in omogočiti Veliki Britaniji, da vzdržuje v obrambo zvez med posameznimi deli države svoje čete, daje mora dejati jamstvo, da se egiptovska zunanja politika ne bo cepila od angleške.

Domače vesti

»Z vsakim orožjem«. Vodja »bojovniškega« gibanja v našem Primorju, odvetnik Giumta, je imel te dni razgovor s nemim urednikom lista »Nazione« v Firenzi. Razlagal je, kako temeljito da bo bojovniški zadržki komunistično, Italiji nevarno gibanje. Komunisti v Juljski Benetiji pa so Jugoslovenci in zato je delovanje fasistov naperjeno tudi proti tem poslednjim. Odvetnik Giumta je razlagal, da je ubojstvo na poveljniku Galliju v Splitu, izvalno »famosni« poziv Balkana v Trstu, ki pa da ni bil samo hotel, ampak tudi središče vse propagande in slovniških mašinacij proti Italiji. — Na to je govoril Giumta o bodočih volitvah in je zatrjal, da hočejo fasisti z vsi silo posesti v volilno gibanje. No, to bi nas ne zanimalo dalje, da ni Giumta nikako slovesno izjavil, da so bodo fasisti v borbi proti nam družili z vsakomur, a papežem in hudičem, ter da se bodo posluževali vsakega orožja! — To je reka in ob enem odlična beseda, ki prča o vojevitosti g. vodje. Drugo vprašanje pa je, ali bi bilo v čast in korist redne in pravne države, če bi nje merodajni činitelji dopuščali svobodno izvajanje take parole, če bi v politični borbi dovoljevali rabo vsakega orožja? Italija je menda konstitucionalna država in v taki državi so menda vsakemu državljanu enako zaimenovane državljanske in politične pravice. A vrhna teh pravil je svobodno izvrševanje volilne pravice. Jasno pa je, da boče g. Giumta z vsakim orožjem nam onemogoči izvajanje te kardinalne politične pravice. To bi pa pomenjalo, da Italija izgubi mačaj in ugled svobodne, konstitucionalne in pravne države. Zanimivo bi bilo vedeti, kako misli oficijelne krogi v Trstu in v Rimu o tej napovedi g. odvetnika Giumta!

Pozor na ponarejeni denar! Profeti smo! Po zasledenem ozemlju kroži polno ponarejenega papirnatga denarja. V denarnih zavodih so tak denar

prestriti in stranka dobi le polovico nazaj. — Med trgovci, hranjevalci in kmeti pa je navada, da se ponarejeni denar skuša oddati naprej, da se ne izgubi tko. — Posebno pozornost naj se posveča 10 lirskim papirjem. Med ponarejenimi je največ takih. — Pozna se jih po mehkih papirju in po slabo narejeni glavi. (Beki niso zaokroženi na zgornji kakor pri pravih.) Petaki imajo 2 lirske in boljše ponarejeni in jih je težje spoznati. Tisočaki so s datumom 25. 3. 1912. Serije A 8, B 8, C 8, D 8, E 8, F 8, G 8, H 8, I 8, L 8, O 7, P 7, Q 7, R 7, S 7, T 7, U 7 in V 7. — Sicer jih kroji zelo malo in tudi pod gornji seriji niso vsi ponarejeni. — Ponarejeni pa so gotovi oni, ki imajo datum 25. 3. 1912 in 6. 12. 1897 serije C 6-0948, C 11-0387 in O 6-1532. — Tolklo na znanje našemu ljudstvu, da ne bo trpelo škoda. — Ako je papirnat denar sestavljen iz dveh različnih serij oziroma števil — ni dober; kar ga banke ne menjajo. Ako niso številke in serije vidne (strgane ali pomazane) naj se tak denar odklanja.

Fašisti pri Sv. Jakobu v Trstu. V ponedeljek zvečer ob 10 in pol je vdirlo v gostilno „Jadrane“ 40 mladih oboževalcev fašizma. V gostilni je bilo okoli 20 naših moških in mladenčev, ki so jih fašisti preiskali. Prešli so in žugali, da se ne sme govoriti in peti slovenski. Ko je eden naših mladenčev odgovoril, kako naj govorijo v drugem jeziku, so ga zgrabili za vrat in ga posilili. Nato so vdirli v slovo otroški vrt. To je bilo par slovenskih učiteljev, ki so jih fašisti tudi preiskali, da vidijo, ali imajo otroke. Nato so se v telu spustili proti „Delav. kosa. društvu“. Gostje, ki so bili pravzaprav obveščeni, so se razšli in gostilna je bila zaprta. Začeli so vpti in tolči s palicami po roletah ter zahtevali, da se jim odpre, kar pa se jim ni ugodilo. Na vseh vratih so razbili tipe. Skozi gornji del glavni vrati so vrgli v gostilniške prestore par kamenov in s tem razbili stipe. Zdi se, da so gospodje kljub vsemu rolet bili vendar nekoliko v strahu, kajti, ko so videli, da se zbira ljudstvo od raznih strani, so se odkurili hitro nog. Izpustili so samo nekoliko utrobo. — To je le euhaparno dejstvo. Toda skrajni čas pa bi vendar bil, da bi slava vlada naredila takšnim izrednim enkrat konec! Kako pride ubogi delavec — trpin, ko zvečer sede, da po trdoprednem delu okrepča svoje zmudeno telo s kozarcem vina, do tega, da pri tem svojem krvavo zasluženem počitku ni več varen in da mu njegovi lastni sodržavljani prihajajo s orožjem prepovedovat, da ne sme govoriti in peti slovenski, in mu uničevati njegovo imejeto itd. To so početja, ki jih ne bo naš narod prebolel in pozabil. To so početja, valed katerih je že nas, dani smo šele par mesecev italijanski državljan, začelo biti sram pred svetom!

Društveno življenje in — frakastvali. Prejeli smo in objavljamo: To je rak-rana vsemu društvu življenju, rana, katero mora vsak pošteno narodno čuteč človek iskreno izločiti in če je treba tudi izrezati. Kar demokracizem zida, frakastvali podira. Temu treba napraviti konec. Posebno so to godi v okolici, tam, kjer bi lahko bile naše nepremagljive trdnjave temelj celotnemu tržaškemu socialnemu življenju. Ravno tam so elementi, ki se vsiljujejo v društva, s jasnim namenom, pokarati, češ: „Kaj smo mi!“ To mora izginiti! Kar tri vrste frakastvala imamo, nekoliko aristokratsko frakastval, potem intelektualno in naposled celo, čuje in stimate, tudi v starostnih razlikah se kaže nekaj, česar ne moremo drugače imenovati kot „frakastvali“. Dol z njimi! Trebaje jih povzeli, kjer se preporuči! Mi moramo zidati ne podirati! To je naša narodna dolžnost! Drugič več. Če ne pomaga pa imenoma! — Eden ki vidi.

Učiteljsko društvo za Trst in okolice ima odobreno sejo v soboto 26. t. m. ob 16. uri v vrsteliški soli. — Predsednik.

Kaj je šport? Prejeli smo slednji vzpodbudljivi poziv na naslov naših športnih organizacij: Solnce sije, lepi dnevi vabijo! Zganite se športovci! In kolestarsko društvo „Belkum“? Športa tu zelo pragrajamo! Čas je, na noge!

Uradne vesti

Pbzozi Civilni komisarjat za Trst in okolico je čisto, da se gotovi subjekti izdajajo za uradne nameščence, ki jim je poverjena naloga, polizevati po stanovanjih in lokalih. Kot taki se predstavljajo privatnim osebam in zahtevajo, da se jim določi ogledovalni stanovanja. Občinstvo se opozarja, da imajo komisarjatski funkcionarji, katerim je poverjena naloga rešiti stanovanjske vloge in katerim se mora vstop v stanovanje dovoliti, vedno poseben pismen nalog ali legitimacijo, ki jo imajo priletno na zahtevo pokazati. — Trst, 23. febr. 1921. — Komisar Fione.

Natečaj za trežnik. Finančno nadzorništvo razglasi, da se začne podati razpisovalna monopolov (trifika) št. 2 v Trstu, tekalščie Garibaldi 25. Osebe, ki se potujejo zato, da bi jim bilo dovoljeno, morajo predložiti osebno prejšnjo finančno razpisovalno izjavo od 24. marca 1921. Prednost imajo vojni invalidi ter vdove in sirote po padlih vojaki. Kdor želi podrobnejša poudila, naj se obrne na finančno nadzorništvo na tekalščie Cavour št. 6. III. — Trst, 17. februarja 1921.

Poslana pristojbina za ilustrirane razglednice. Poslana in brozovana uprava objavlja: Za ilustrirane razglednice, ki vsebujejo samo datum in podpis, ostane v veljavi dosedanja pristojbina, t. j. znanaka 5 cent. — Trst, 21. febr. 1921. — Komisar Pascoli.

Pristojbina za brozovke v inozemstvo se zviša. Poslana in brozovana uprava najmanj: S 1. marcem t. l. se bo dodatna pristojbina in brozovana in radiobrojavna pristojbina v inozemstvo zvišala za 300-350 odstotkov. — Trst, 21. febr. 1921. — Komisar Pascoli.

Odpor poslovnih lokalov. Ker se ima v krajevno ravnanje odobriti zakon, ki ureja najemnine in poslovnih lokalov (lokalni affari), in se bodo izdale za te provincie nove določbe, ki bodo v skladu s tem zakonom, odreja generalni ci-

vilni komisarjat: Odpovedni rok pri najemninah: pogodbe za poslovne lokale, ki potече 23. februarja t. l. se začne ustavi (suspendira). — Trst, 23. febr. 1921. — Gen. civ. komisar Mocconi.

Iz tržaškega življenja

Nepočtena služkinja. Pred enim tednom se je predstavila družini V. v ulici Media št. 94 neka Eleonora Ferlat ter prosila službe. Ker je družina potrebovala služkinjo, jo je radevolje sprejela v službo. Z služkinjo so bili vsi zadovoljni. Včeraj pa je Eleonora šla od doma in se ni več vrnila. Gospa V. je pa opazila, da ji manjka več perila. Šla je na policijo in jo naznanila. Zelo se je začudila gospa, ko ji je povedal tam službojoči komisar, da je bila Ferlatova že 14krat v zaporu radi tatvine. Policijskim agentom se je posrečilo, prijeti tatvinsko služkinjo. Odvedli so jo v zapor v ulici Coronio.

Z vrelim srcem se je oparil. Včeraj jutraj se je predstavil na rešini postaji Pasquale M., stanujoč v ulici Giulia št. 39. Prišel je iz zdravstvene odelnice, ki jih je imel na levi roki. Pasquale M., ki je stereotipist pri „Eri Nuovi“, je pripovedoval, da se je pri delu oparil z vrelim srcem.

Ponarejeni stotirski bankovci. Zadnje čase kroži po našem mestu večje število ponarejenih stotirskih bankovcev. Policiji se je posrečilo zapleniti več takih bankovcev. Denar je dobro izdelan, tako, da se težko razločuje od pravega.

Pazite na otroke! Včeraj so pripeljali v tukajšnjo mestno bolnišnico Zlato Boženko Ban s Proseka. Omejeni otrok je med jedjo zaspal. Med spanjem je pomotil glavo v gorčo juho in se oparil po obrazu.

Najdena listina. Pred včerajšnjim zvečer se je našla v ulici Giraldi listina, v kateri se je nahajala 27 lir, več znanik in ena slika. Kdor je izgubil listino, naj se oglasi na orožniški postaji v ulici Rossetti, kjer se mu listina vrne.

Arrestacija. Preteklo noč so aretirali policijski agenti v vezi Lloydove ladjedelnice Jilietnega Ivana Cavezzo, stanujočega v ulici Donata. Ko so mu preiskali žepo, so našli pri njem več ponarejenih listin. Kakor se je pozneje izvedelo, je hotel Cavezzo iti v ladjedelniški kroat.

Nesreča. Včeraj jutraj je padla po stopnicah svojega stanovanja Ana Petronio, stanujoča v ulici della Ferriera št. 37. In si pri padcu zlomila nogo. Prvo pomoč ji je dal zdravnik rešine postaje.

Zaplenjen materijal. Včeraj zvečer je stopilo v kavarno 20. Settembre več preoblečenih stražnikov. V omenjeni kavarni se zbira eko vseh večer sumljivih vojakov ter sklepajo kupčije z raznimi trgovci. Stražniki so aretirali trgovca Angela Bambinija, ker je kupoval od vojakov razne avtomobilске stvari tatvinske izvora. Ko so mu preiskali skladišče v ulici Economico št. 12, so našli več avtomobilskih plavil itd. Arretiran je bil tudi narednik De Sardi in več drugih vojakov, ker so prodajali Bambiniju ukradene stvari.

Vesti iz Goriške

Fašistovski napadi na gorisko okolico. Slični napad, kakor na Vrtojbo, so fašisti izvršili pretekli teden tudi na Stander. Razlika je le ta, da so v to vas pridili v četrti krog 9. ure zvečer, torej po noči, ter da so razgrajali in žugali v Molarjevi in Pasuklinovi gostilni, ne da bi prišlo do dejanskih napadov, kakor v Vrtojbi in v Šempetru, kjer so razvijali svoje tedno delo pri belem dnevu. V Standeru so napadli tudi dve zasebni baraki, katerih stanovalci so se bili vsi v postelji. Predstavljali si strah in zбожaje ubogih ljudi, ki so bili kar nenakrat vzbujeni iz spanja valed streljanja in divjega krivanja, si je lahko. Ta napad se je končal brez posebnih nesreč. Kot kurioznost naj se navede sledeče. Ko so se ljudje pritožili radi fašistovskih napadov pri orožniških, so jim ti odgovorili: Najte jih, ako pridejo vdrugič! Da bi stvar prelovali bolj temeljito, se jim ni zdelo potrebno. Sicer pa naj primejo osebe tehniškega oddelka v Goric, in imajo vse razgraje v rokah. Pa tudi na svoje esecde zaven orožniške vojašnice naj bolj pazijo. Na ta način lahko preprečijo že v krali maršakovo fašistovsko nemnost.

Orožniki, ki so se tako imenitno obnašali pri fašistovskem divjanju v Vrtojbi, so bili iz posturne skipe postaje v Gorici pod vodstvom svojega načelnika maršala baje Froščinija (in ne Leonavalla, kakor je bilo pomotoma omeženo zadnjič). To, da se ne bo godila komu krivica. Mož, ki je bil v Vrtojbi aretirani na podlagi zlagane ovadbe „sua naskega fašista Renata Manfredinija iz Goric (tako ga označa tržaški fašistovski list), ima 68 let, je brez druge krivde razen te, da je zavezen Jugosloven. Odgnali so ga v tržaške preiskovalne zapore v področju vojaškega sodišča. Zakaj to, bo jasno vsakomur, ki biva na tem nesrečnem ozemlju in ki pozna postopanje orožniških povestev napram našim ljudem.